

2. Комунікативна культура педагога вищої школи як головний аспект педагогічного спілкування. : веб-сайт. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/20252/1/Basjuk1.pdf> (дата звернення: 07.04.2022).

3. Комунікативна функція культури: що це таке? : веб-сайт. URL: <https://bigbro.com.ua/komunikativna-funktsiya-kulturi-shho-tse-take/> (дата звернення: 07.04.2022).

4. Особливості комунікативної культури студентів вищих навчальних закладів України. : веб-сайт.

URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/12155/1/%D0%9A%D0%BE%D0%B7%D0%B0%D0%BA%20%D0%A2.%20%D0%91.%20%D0%9E%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%20%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2.pdf> (дата звернення: 07.04.2022).

5. Татаріна, І. О. Формування іншомовної комунікативної культури майбутніх учителів засобом педагогічної риторики: дис. ... канд. пед. наук / Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. Одеса, 2005. С. 11-85.

Малишева А. А.

група 341

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Козлова В. В.

ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО ПІСЕННОГО ДИСКУРСУ

Існує безліч робіт, присвячених теорії дискурсу (В. І. Карасік, М. Л. Макаров, Ю. Є. Прохоров), але не так багато сказано про один з його видів: пісенний дискурс. Пісня, як і музика загалом, відіграє важливу роль у житті всього суспільства, проте найбільшу популярність вона має серед молоді, яка у свою чергу в наші дні є часом наймобільнішим шаром суспільства, що робить обмін інформацією та культурою набагато динамічною. Інформаційні технології, що постійно розвиваються, дозволяють зробити цей обмін ще швидше [4].

Н. Д. Арутюнова надала таке визначення дискурсу: «зв'язний текст разом із екстралінгвістичними чинниками; це мова, "занурена в життя"» [1].

Оскільки аналіз дискурсу це міждисциплінарна галузь знань, що перебуває на перетині лінгвістики, етнографії, соціології, стилістики, з психології та філософії, то термін «дискурс» очевидно, має різні інтерпретації. Відповідно до професора Амстердамського університету Т. А. ван Дейку, «дискурс є складною єдністю мовної форми, значення та дії, яка могла б бути найкраще охарактеризована за допомогою комунікативної події або комунікативного акту» [2, с. 121-122].

Пісня має великий вплив на людей своєю мелодією, текстами та ритмом, тому важливість музики у нашому житті не можна недооцінювати. Пісні певного періоду відображають унікальні соціальні стереотипи емоцій, переживання, житті цінності та природу людини у певний період суспільства. Пісня, як із один варіантів тексту, найбільш конкретно втілює властивості тексту традиційних текстів. У порівнянні з традиційними поетичними текстами цей тип тексту має унікальну оригінальність. Порівняно з традиційною поезією, однією з характеристик пісні є використання цікавої лексики, скорочень, нових звуків та звукових збігів.

Процес виконання пісень і музичних творів є комунікативним актом. Вербальні та невербальні елементи утворюють у ході діяльності цілісну зв'язний твір і водночас формують комунікативний ефект. Це означає, що між виконавцем та слухачем є своєрідний зв'язок, який може впливати на принципи, емоції та навіть поведінку другого.

Аналіз сучасних наукових джерел дозволяє виділити основні підходи до визначення поняття пісенного дискурсу, а також охарактеризувати функції та жанрові характеристики пісенного тексту.

Л. Дуняшева розглядає пісенний дискурс як «текст пісень в сукупності з контекстом їх створення та інтерпретації» [3, с. 158]. Т. Астафурова та О. Шевченко формулюють поняття пісенний дискурс як «синтез вербальних та музичних компонентів». Науковці виявили, що роль вербального коду у пісенному дискурсі відіграє текст пісні, а невербальна частина позначається мелодійним компонентом, яка узагальнює характер пісні та дозволяє слухачеві зрозуміти і відчувати її емоційно. Найглибше відчувається зміст вербального повідомлення [7, с. 242]. Отже, англomовний пісенний дискурс – це креолізований продукт, а саме комбінація вербального тексту та музичного компонента. Вербальний текст у пісенному дискурсі оформлений у письмовій та усній формі. Музичний компонент є продуктом соціально та ситуативно зумовленої комунікації та знаходиться також під впливом екстралінгвістичних параметрів ситуації спілкування.

За статистикою, наведеною Д. Кристалом, близько 90 % світових виконавців співають англійською мовою, їхня рідна мова не відіграє важливу роль у творчості. Д. Кристал відзначає позитивну тенденцію у розвитку англomовної культури, оскільки такі виконавці, як Джон Леннон, Боб Марлі, Боб Ділан «стали для молодого покоління символом свободи, непокори та прогресу» [8].

Так, залежно від реалізації або нереалізації в англomовному пісенному дискурсі певних функцій виділяють кілька жанрів пісенного дискурсу. У XIX ст. з французької був запозичений термін «жанр» – *genre*. У силу того, що визначення жанру різноманітні і взаємно перетинаються, наразі існують різні погляди на саму проблему жанру. «У мистецтвознавстві, соціології та культурології під жанром розуміється історично оформлений, закріплений, відомий і переймається поколіннями набір творів, є зразками під час створення нових творів. Його відрізняє специфіка відбитих проблем, осіб, і явищ реальності, і навіть авторське ставлення до них; своєрідність у виборі мовної та немовної семіотики, використання стилістичних прийомів; специфіка способів виконання та сприйняття творів жанру, а також спрямованість на реалізацію певних схожих для творів одного жанру функцій» [7, с. 243].

Загалом виділяють три основні підходи до тлумачення поняття «жанр». Отже, «прихильники прагматичного спрямування у жанрознавстві» представляють мовний жанр вербальним оформленням типової ситуації соціальної взаємодії (В. Є. Гольдін, О. М. Дубровська, К. Ф. Седов), як складник дискурсу, невід'ємною частиною більшості сценаріїв (ситуаційних моделей), що описують соціальну взаємодію [5, с. 69]. Представники структуралізму в лінгвістичній науці (В. В. Демент'єв, В. П. Москвін, М. Ю. Федосюк) дотримуються протилежної точки зору. Жанри – «абстрактні схеми, абстрактні від індивідуально-мовної конкретики» [6]. Якщо узагальнити ці погляди, жанр – це культурно обумовлені комунікативні інваріантні моделі, що передбачають використання специфічного набору лексичних засобів. Так, О. В. Шевченко у своїй статті «Тематична своєрідність пісенних текстів як спосіб реалізації функцій жанрів пісенного дискурсу», проаналізувавши 600 пісенних текстів, виявила, що можна виділити три жанри: рок, реп та поп. Науковиця зауважує, що пісенний дискурс рок-жанру спрямований на реалізацію апелятивної функції, орієнтованої на вербалізацію концептів поведінкової групи, зокрема концепту «нонконформізму». У текстах рок-жанру пропагуються відповідні цінності представників молодіжної субкультури, як от: спонтанність, природність; свобода особистості від конформістських умовностей, громадських принципів і стереотипів; різниця між поколіннями. О. Шевченко стверджує, що основна функція репу – експланаторна, тобто орієнтована на розкриття соціальних концептів, таких, як расизм та влада. У текстах реп-жанру простежується девальвація цінностей культури конформістського суспільства. На думку дослідниці, у пісенному дискурсі поп-жанру найчастіше репрезентується низка емоційних концептів. Таким чином, емотивна функція домінантна у цьому жанрі [7, с. 243-247].

Отже, пісенний дискурс – це значний елемент культури та соціальних відносин, що є синтезом і вербальних, і музичних компонентів, тексту пісенного дискурсу властивий художній вигляд, виконує значної ролі у розвитку естетичних і моральних потреб особистості, проте, багато питань вимагають додаткового вивчення та осмислення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арутюнова Н. Д. Лингвистический энциклопедический словарь. Москва, 1990.
2. Дейк Т. Ван. Вопросы прагматики текста. Новое в зарубежной лингвистике. 1978. № 8. С. 259-336.
3. Дунашева Л. Г. Концепт свобода в афроамериканском песенном дискурсе. Ученые записки Казанского университета. 2011. № 6. С. 157-167.
4. Найденова Н. С., Мурадян А. А. К вопросу об исследовании песенного дискурса: лингвокультурологический аспект. Вестник РУДН. Серия: Лингвистика. 2013. № 1. С. 96-101.
5. Седов К.Ф. Дискурс и личность: эволюция коммуникативной компетенции. Москва, 2004. 320 с.
6. Федосюк М. Ю. Нерешенные вопросы теории речевых жанров. Вопросы языкознания. Москва, 1997. №5. С. 102-120.
7. Шевченко О. В. Тематическое своеобразие песенных текстов как способ реализации функций жанров песенного дискурса. Известия Российского государственного педагогического университета им. А.И. Герцена. 2009. С. 242-249.
8. Crystal D. English as a Global Language. CUP, 1997. 165 p.

Марічка А. А.

група СОАМ-23

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Чорній Р. П.

DODIE SMITH'S "GREAT DOG ROBBERY" AND ITS FILM ADAPTATIONS

Books and films are separate art forms and it's useless to wish that one would perform the other's high-wire act. But when all's right with the heavens, movies that grow from books seem to have an extra layer of subtlety and resonance [2, p. 2].

Probably, it is difficult to imagine a person living in a civilized world who would not know a dog of the Dalmatian breed. Undoubtedly, it's thanks to Dodie Smith who is a literary mother of Dalmatians.

Dodie Smith, British novelist and playwright, is better known for her novel "Great Dog Robbery" (1956), and later the title was changed into "The Hundred and One Dalmatians" [1].

It is not yet known whether Dalmatians would have caused us such joy and childish delight if the adaptations of the book "The 101 Dalmatians" had not been glorified. To date, Dodie Smith's original text has been screened many times. However, it is always worth visiting whatever comes first as only original book can bring you a sincere admiration. Moreover, there are many facts that you can find out only while reading the book, because no one interpretation has been able to fully reproduce the plot yet. But, actually, it's rather good as there is always something to compare.

Adaptation is a pre-existing work that has been made into a film. Adaptations are often of literary or theatrical works, but musical theatre, best-selling fiction and non-fiction, comic books, computer games, children's toys, and so on have also been regularly adapted for the cinema [3].

The first film adaptation of Dodie Smith's work is the 1961 Disney animated movie "One Hundred and One Dalmatians". It is legendary and still expresses the main thought of the original book. Though, there are many differences such as the role of Perdita, the way of escaping, a car chase, the roles of Jasper and Horace and the crooks that Cruella hires, the general outline of the